

naam

● **WERKBLAD in de buurt van de school**

Bekijk de buurt waar de school staat.
Probeer de vragen te beantwoorden.

- Ga het vragen.
- Zoek in boeken en op internet.
- Schrijf de antwoorden op.
- Zoek er plaatjes bij.

Wat is de naam van de school?

Wat is het adres?

Wanneer is de school gebouwd?

Wat was er voordat de school er stond?

Kun je nog meer over de school vertellen?

.....

.....

.....

.....

Zoek een gebouw uit in de buurt van de school, een huis of een boerderij.

Wat voor gebouw is het?

Wat is het adres?

Wanneer is het gebouwd?

Wat was er voordat dit gebouw er stond?

Kun je er nog meer over vertellen?

.....

.....

.....

.....

Je kunt natuurlijk meer gebouwen bekijken.
Het kan ook iets anders zijn: een straat, een weiland of een bos.
Vertel wat je gevonden hebt aan de anderen in je klas.
Samen kun je zo de geschiedenis van de buurt van de school
of van je dorp uitzoeken.

Overleg samen:
Hoe zag het landschap er toen uit?

● **WERKBLAD landschap nu**

naam

**Hoe ziet het landschap in de buurt er uit?
Wat vinden jullie bijzonder?
Dat ga je met een groepje uitzoeken.**

Overleg met je docent:

- welke vragen je gaat beantwoorden
- van welk gebied je een kaart maakt
- hoe je de kaart en de presentatie maakt (van papier of digitaal)

1. Maak een kaart en laat daarop de volgende zaken zien:

- Bebouwing
Huizen, boerderijen, scholen, kerken enz.
- Gebieden zonder bebouwing.
Weilanden, akkers, bossen enz.
- Wegen
Grote straten, maar ook paden.
En de spoorlijn als die er is.
- Water
Rivier, kanaal, sloot, meer.
En wierden en dijken als die er zijn.
- Hoogte
- Grondsoorten
- Wat je verder belangrijk vindt.

- Kies een aantal zaken uit die je bijzonder vindt in jouw landschap.
- Zoek daar plaatjes bij en maak er een korte tekst over.
- Maak er één geheel van met de kaart.
Zet de plaatjes met de tekst bijvoorbeeld aan de rand van de kaart.
Laat met een letter of een pijl zien waar het op de kaart te vinden is.

3. Maak een presentatie van de gegevens. Op papier of digitaal.
Daarin vertellen jullie hoe het landschap er nu uit ziet en wat er bijzonder aan is.

● **WERKBLAD** landschap en bewoners

naam

**Waar zijn mensen gaan wonen?
Wanneer? En waarom daar?
Dat ga je met een groepje uitzoeken.**

Overleg met je docent:

- welke vragen je gaat beantwoorden
- van welk gebied je een kaart maakt
- hoe je de kaart en de presentatie maakt (van papier of digitaal)

Ga op zoek naar informatie.

Denk aan: oude kaarten, oude plaatjes en foto's, geschiedenisboeken over het gebied.

1. Vergelijk één of meer oude kaarten met de kaart van nu.
Waar staan nu huizen, boerderijen en andere gebouwen?
Hoe was dat vroeger (bijvoorbeeld ± 1950, ± 1900 of ± 1875)?

2. Je hebt van één of meer perioden informatie gevonden.
Wat heb je gevonden?
Wanneer was dat?
Over welke gebouwen gaat het?
Probeer te verklaren waarom daar mensen zijn gaan wonen.
Zorg voor plaatjes en kaarten erbij.

3. Maak een presentatie van de gegevens, op papier of digitaal.
Overleg met je docent hoe dat doet, zodat het past bij dat van de andere groepen.

● WERKBLAD landschap vroeger

naam

**Was het landschap vroeger anders dan nu?
En wat was er dan anders?
Dat ga je met een groepje uitzoeken.**

Overleg met je docent:

- welke vragen je gaat beantwoorden
- van welk gebied je een kaart maakt
- hoe je de kaart en de presentatie maakt (van papier of digitaal)

Ga op zoek naar informatie.

Denk aan: oude kaarten, oude plaatjes en foto's, geschiedenisboeken over het gebied.

1. Vergelijk een of meer oude kaarten met de kaart van nu.

Wat was er toen anders?

Welke huizen stonden er nog niet?

Zijn er kanalen of sloten bijgekomen of verdwenen? enz.

2. Schrijf op wat je gevonden hebt.

Geef aan wanneer dat (ongeveer) was.

Zorg voor plaatjes en kaarten erbij.

3. Bedenk hoe het landschap er uitgezien kan hebben.

Misschien heb je er een plaatje of oude foto van gevonden. Anders kun je er een tekening van maken.

4. Maak een presentatie van de gegevens, op papier of digitaal.

Overleg met je docent hoe dat doet, zodat het past bij dat van de andere groepen.

Extra onderzoek: grondlagen

De grond die je ziet is de bovenkant van een heel pakket grondlagen.

Wat zit daar onder?

Het is lastig om daar achter te komen, maar wel heel interessant.

Je kunt het onderzoeken met een grondboor. Soms kun je er ook kaarten van vinden.

Misschien lukt het om dit te onderzoeken. Maak dan een overzicht van de grondlagen in dit gebied.

Overleg met je docent hoe je het onderzoek gaat uitvoeren, zodat het past bij dat van de andere groepen.

● **WERKBLAD achter de schermen van het landschap**

naam

Mag je zomaar een boerderij bouwen in de wei?

Een vuur stoken?

Een boom kappen in het bos?

Een groot gat graven?

Nee, natuurlijk niet. Maar waarom eigenlijk niet? Wat voor regels zijn daar voor?

En wie heeft daar wat over te zeggen?

1. Bespreek samen welke instellingen er wat over te zeggen hebben.

Om je op weg te helpen: denk aan

Bestuur van Nederland

Bestuur van de provincie

Bestuur van de gemeente

Staatsbosbeheer

Groninger Landschap

Waterschap

Zoek er voorbeelden bij en bespreek die samen.

2. Kies een instelling uit waar je meer van wilt weten.

a. Wat zou je willen weten? Noteer drie à vijf vragen.

b. Neem contact op met die instelling en vraag of er iemand is die je vragen kan beantwoorden. Maak er een afspraak over.

c. Stel je vragen per telefoon, per e-mail, of in een gesprek.

Maak meteen aantekeningen wanneer je vragen in een gesprek of per telefoon beantwoord worden.

d. Werk de antwoorden uit.

3. Geef er een korte presentatie over.

4. Maak aantekeningen over de presentatie van de andere groepjes.

Nu heb je een aantal voorbeelden van wat er achter de schermen van het landschap gebeurt.

naam

● **WERKBLAD 'Wat vinden we ervan?'**
archeoloog en professor

Jullie hebben met de klas het landschap in de buurt onderzocht.
Wat vind je eigenlijk van dit landschap?

Ik vind

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Een archeoloog zoekt naar sporen van de bewoners van vroeger.
Wat zal de archeoloog van dit gebied zeggen?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

En wat zal een professor ervan zeggen?
Bedenkt eerst in welk vak hij professor is. Laat
hem vervolgens een interessante uitspraak doen.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● WERKBLAD Maak je eigen landschap

naam

Maquette

Je hebt met de hele klas veel informatie verzameld over het landschap in de buurt. Over de grondsoorten, het reliëf, water en wegen, bebouwing, akkers en weilanden. Ga dat samen uitbeelden in een maquette.

Daarin zie je het landschap van boven af, maar je kunt ook 'in de grond' kijken, doordat je een deel van een zijkant doorzichtig maakt.

Je ziet bijvoorbeeld dingen uit de vroegere bewoning van het gebied, zoals scherven of gereedschap. Als je de grondlagen hebt uitgezocht kun je die ook aangeven.

Wat heb je nodig?

Een grote open doos van ongeveer 40 x 60 cm en 15 - 30 cm hoog.

Een snijmes, schaar en lijm.

Een stukje perspex waarmee je een zijkant doorzichtig maakt.

Verschillende soorten en kleuren papier.

Lapjes, blaadjes, takjes, aarde enz.

Verf, potlood, kleurpotloden en stiften.

Wat je verder nodig hebt om het landschap en de geschiedenis ervan uit te beelden.

Maak bij de maquette een verhaal of een presentatie waarin je uitlegt wat er allemaal te zien is.

Verhaal

Je mag er ook een verhaal bij maken over iets wat er vroeger gebeurd is.

Dat kan een waar gebeurd verhaal zijn of een zelf verzonnen verhaal over mensen die toen leefden. De omstandigheden kloppen dan wel, maar het verhaal verzin jij.

Je kunt een verhaal bedenken over iets wat er in de toekomst zou kunnen gebeuren. Dat is natuurlijk altijd fantasie, maar het kan wel echt lijken!

Je kunt ook verzinnen hoe je het landschap in je buurt zou kunnen veranderen. Dat kun je mooi laten zien in een digitale presentatie.

Tentoonstelling en presentatie

Alle resultaten van dit project kunnen natuurlijk gepresenteerd worden.

Maak een tentoonstelling van alles wat je onderzocht en gemaakt hebt.

Kaarten, de maquette en interessante dingen die met de geschiedenis van het landschap te maken hebben.

Geef een rondleiding aan de belangstellenden, bereid dat wel goed voor!
Heel veel succes.

